

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/6/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7914211018
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7914211018.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľky D. P. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v S. na ul. Š. č. XXXX/XX zastúpenej JUDr. Janou Bissovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Žriedlovej č. 3 proti povinnému U. P. nar. XX.XX.XXXX bývajúcemu v O. na S. X. XXX/XX v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní navrhovateľky a povinného proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 23.9.2015 č.k. 29C 216/2014-78 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného a zamietnutí návrhu v prevyšujúcom rozsahu.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Trebišov č.k. 16P 246/2011-38 zo dňa 12.12.2011 tak, že zaviazal povinného prispievať na výživu navrhovateľky 160 € mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred od 15.7.2014. Dĺžné výživné za obdobie od 15.7.2014 do 30.9.2015 v sume 580 € zaviazal povinného uhradiť navrhovateľke do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

2. V zákonom stanovenej lehote podala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie navrhovateľka a navrhla odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že zvýši výživné na 200 € mesačne a čiastočne vzala späť návrh na zvýšenie výživného o 100 € mesačne, t.j. na 200 € mesačne. Odvolanie odôvodnila ust. § 205 ods. 2 písm.d/, f/ O.s.p.. Vyslovila názor, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď prihliadol na výdavky povinného spojené so splácaním hypotekárneho úveru a poisťky na rekonštrukciu bytu 428,09 € + 31 €. Uviedla, že z tvrdenia povinného vyplýva, že nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti, pričom hypotekárny úver bol poskytnutý na investície do nehnuteľnosti, preto pokiaľ povinný nie je vlastníkom žiadnej nehnuteľnosti podľa jeho tvrdenia zrejme banka nemohla v roku 2011 a v septembri 2014 poskytnúť hypotekárny úver. Pokiaľ bol hypotekárny úver poskytnutý manželke povinného, nemožno splácanie tohto úveru zohľadniť na odôvodnené potreby povinného, pokiaľ ide o výdavok, ktorý nie je nevyhnutné vynaložiť. Toto nesprávne skutkové zistenie má za následok nesprávne právne posúdenie veci, nakoľko povinným tvrdený výdavok zahrnul do takých výdavkov povinného, ktoré je povinný vynaložiť. Povinný nie je vlastníkom nehnuteľnosti, v ktorej býva spolu s manželkou, pretože táto je vo výlučnom vlastníctve manželky povinného, preto nemožno zohľadniť náklady na bývanie povinného a jeho manželky v celom rozsahu ako výlučne náklady povinného a v jej neprospech, a to aj vzhľadom na zákonné ustanovenie o prednosti výživného pred inými výdavkami. Aj ďalšie úvery splácané povinným

boli súdom nesprávne posúdené v jej neprospech, pretože tieto výdavky znižujú rozsah jeho schopností a možností plniť si voči nej vyživovaciu povinnosť. Uviedla, že ona so svojou starou matkou žijú tak, aby ich náklady neboli vyššie ako ich príjem a pokiaľ povinný v konaní dôvodil ďalšie úvery, kartu Quattro, auto kartu tým, že prostriedky z týchto úverov použil na domácnosť, keďže s manželkou nemal dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie životných potrieb, pričom životné potreby jej starej matky sú porovnateľné so životnými potrebami povinného, ale príjem jej starej matky je viac ako dvojnásobne nižší ako príjem povinného. Poukázala na to, že sociálne štipendium, ktoré poberá, jeho výška je závislá na súdom určenej výške zákonnej vyživovacej povinnosti rodiča voči nej, pričom výživné zo strany rodiča má prednosť pred sociálnym štipendiom poskytovaným štátom a je jej povinnosťou pri žiadosti o poskytnutie štipendia výšku vyživovacej povinnosti rodiča voči nej preukázať. Poukázala na to, že manželka povinného je dlhodobo bez príjmu v jej neprospech, čo je tiež v rozpore so zákonnou zásadou prednosti výživného pre dieťa pred inými výdavkami. Uviedla, že je študentkou denného štúdia a popri tom si brigádniccky privyrába, pričom tento jej príjem bol zohľadnený, ale skutočnosť, že manželka odporcu dlhodobo nepracuje, pričom z vykonaného dokazovania nevyplývajú skutočnosti, ktoré by preukazovali nemožnosť manželky povinného zabezpečiť si čo i len čiastočný príjem napríklad brigádnickou prácou a nebolo preukázané, že zdravotný stav manželky povinného absolútne vylučuje vykonávanie akejkoľvek práce. Vytkla konajúcemu súdu, že súd pri rozhodovaní prihliadal na náklady povinného a jeho manželky na lieky, ale náklady jej starej matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti nezisťoval, ani neprihliadal napriek tomu, že nemá ani schopnosť ani možnosť zabezpečiť si prácou akýkoľvek príjem. Z uvedeného dôvodu žiada zastaviť konanie o zvýšenie výživného o 100 € mesačne od 15.7.2014 a navrhuje zaviazat' povinného prispievať na jej výživu po 200 € mesačne od 15.7.2014, dlžné výživné žiada zaviazat' povinného zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a o náhrade trov konania navrhla rozhodnúť tak, že účastníkom nepriznáva právo na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie povinný a navrhol odvolaciemu súdu zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vrátiť vec súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

4. Povinný vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky poukázal na to, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Uviedol, že už v priebehu prvostupňového konania poukázal na to, že po úhrade všetkých jeho nevyhnutných nákladov je mesačne v mínuse o 58 €, pričom do jeho výdavkov nebola zahrnutá strava a osobne nutné výdavky na ošatenie, hygienické potreby a podobne. Uviedol, že vysokoškolské štúdium nie je zákonom určené ani podmienené a môže si ho dovoliť osoba, ktorá je dostatočne solventná na zabezpečenie výdavkov spojených so štúdiom. Namietal poukazovanie navrhovateľky v odvolaní na tú okolnosť, že jeho manželka nepracuje a viní ju z tejto situácie, pretože skromný spôsob ich života je výlučne ich vecou. Poukázal na to, že svoju prácu vykonáva v robotníckom zamestnaní 35 rokov, čo sa prejavuje na jeho zdravotnom stave a v súčasnosti tri mesiace je vylúčený z pracovného procesu pre zhoršenie zdravotného stavu.

5. Navrhovateľka vo vyjadrení k vyjadreniu povinného uviedla, že vysokoškolské štúdium považuje za potrebné na to, aby získala dostatočnú kvalifikáciu a bola schopná sama sa živiť a dosiahnuť primeranú životnú úroveň po ukončení štúdia. Uviedla, že povinný ju opustil už ako malé dieťa a nikdy sa nepodieľal a nechce sa podieľať na jej výchove osobne. Poukázala na to, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že manželka povinného žiadnym spôsobom neprispieva do spoločnej domácnosti a navyše napriek tomu, že je vlastníčkou bytu, všetky náklady spojené s jeho užívaním povinný prevzal na seba, keďže je dlhodobo nezamestnaná. Preto je v konaní potrebné sa zaoberať aj tou skutočnosťou, či nezamestnanosť manželky povinného nie je účelová a vyslovila názor, že nie je postačujúce tvrdenie príslušného úradu práce, že manželka povinného sa zúčastnila niekoľkých výberových konaní, avšak bezúspešne, pretože súd prvej inštancie sa nezaoberal otázkou, akých výberových konaní sa zúčastnila a na akú pracovnú pozíciu a z akého reálneho konkrétneho dôvodu nevyhovela podmienkam. V súvislosti s výdavkami povinného na domácnosť z vykonaného dokazovania vyplýva, že je povinný uhrádzať splátky úveru 428,09 € a nájomné 145,84 € a ako dôkaz o úverovej splátke povinný predložil fotokópiu časti výpisu z účtu, z ktorého nie je zrejmé, kto je majiteľom účtu. V tejto súvislosti povinný uviedol, že žiadnu nehnuteľnosť nevládni a byt, v ktorom s manželkou bývajú, je v jej výlučnom vlastníctve. Vyslovila názor, že je neštandardné, aby osoba, ktorá na seba prevezme riziko hypotekárneho úveru a tento úver aj spláca, nie je zároveň aj vlastníkom bytu. Preto aj toto konanie povinného nasvedčuje tomu, že má v úmysle akýkoľvek svoj majetok znižovať, resp. nenadobúdať. Zároveň výdavok, ktorý povinný uvádzal ako položku auto karta mesačne 25 €, ani tento výdavok nebol bližšie špecifikovaný a vyvstáva otázka, či povinný je majiteľom nejakého motorového vozidla, o

ktorom sa nezmienil. Z uvedeného konania povinného a z jeho vyjadrení vyplýva, že povinný preberá na seba neprimerané záväzky a tým zvyšuje svoje výdavky, preto v konaní bude potrebné sa zaoberať odôvodnenosťou všetkých výdavkov povinného. Citovala § 62 ods. 5 Zákona o rodine, konštantnú judikatúru R 76/1968, I. ÚS 173/2015-15.

6. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak

7. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa ust. § 157 CMP, rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

10. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 a 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a v súlade s ust. § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

11. Odvolací súd poukazuje na ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré vyžaduje, aby k zmene pôvodného rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, a teda o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov konania. Za zmenu, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom je potrebné považovať aj nárast odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa (oprávneného), ku ktorým môže dôjsť buď ihneď napríklad v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu, nástupu do školy atď. alebo aj postupne v dôsledku vyššieho veku maloletého dieťaťa. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, v tomto prípade ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že základnými kritériami určenia rozsahu vyživovacej povinnosti sú odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Odôvodnenými potrebami dieťaťa nie sú len potreby na zabezpečenie výživy vo vlastnom zmysle slova, ale aj šatstvo, obuv, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rôznymi jeho záujmami a so zdravotným stavom. Ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine stanovuje, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, preto ak je životná úroveň rodičov vyššia, je v záujme dieťaťa, aby sa na tejto úrovni podieľalo a malo z nej úžitok aj v budúcnosti. Výška výživného preto môže byť v takomto prípade určená tak, aby zodpovedala aj zvýšeným potrebám dieťaťa.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť povinného k navrhovateľke bola naposledy upravovaná rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 12.12.2011 č.k. 16P 246/2011-38, ktorým bol povinný zaviazaný prispievať na výživu navrhovateľky 120 € mesačne. Od tejto úpravy výživného uplynulo obdobie troch rokov, navrhovateľka dosiahla plnoletosť a dňom 22.5.2014 ukončila štúdium na Gymnáziu v Trebišove a v školskom roku 2014/2015 sa stala študentkou 1. ročníka dennej formy štúdia. Za ubytovanie v internáte uhrádza mesačne 45 €, náklady na bývanie u starej mamy predstavujú mesačne 213,93 €, z toho záloha električka 21,80 €, služby 182,13 € a plyn záloha 10 €. V súvislosti so začatím štúdia na vysokej škole mala navrhovateľka výdavky súvisiace s prihláškou na vysokú školu 34 €, poplatok pri zápise 30 €, skriptá a materiály 60 €, strava 85 €, cestovanie na trase Trebišov - Košice a Košice - Prešov + mestská hromadná doprava 25 € mesačne, nákup tabletu a tlačiarne 220 €, ošatenie 30 €, mesačne zošity a školské potreby 25 €, hygienické potreby 20 € mesačne. Navrhovateľka poberá sirotské 155 € mesačne a je jej vyplácaný prídavok na dieťa 23,58 €. Od 1.9.2014 do 31.8.2015 bolo navrhovateľke vyplácané sociálne štipendium 190 € mesačne. Odporca od júla 2014

do mája 2015 dosiahol čistý príjem 12.208,81 €. Za byt mesačne povinný uhrádza 145,84 €, spláca splátku úveru 428,09 €, inkaso 30 €, zálohu za elektrinu 36,20 €, rozhlas a televíziu 4,64 €, zálohu za plyn 22 €, odpad štvrťročne 20,90 €. Z výpisu z kreditnej platobnej karty VÚB mal povinný úverový rámec 2.100 €, z toho konečný stav k 31.12.2014 predstavoval - 1.350,41 € a splátka predstavuje sumu 70 € mesačne. Z výpisu z kreditnej platobnej karty VÚB - autokarty vyplýva, že bol daný úverový rámec 750 €, konečný stav k 31.12.2014 je - 652,25 € a mesačná splátka 25 €. Pravidelné poplatky spoločnosti UPC uhrádza 26,89€. Manželka povinného je nezamestnaná, nepoberá nemocenské dávky, dávky v nezamestnanosti a nie je poberateľkou invalidného dôchodku. Z uvedeného je zrejmé, tak ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, že je danom prípade sú splnené zákonné podmienky na zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom, keďže došlo k podstatnému zvýšeniu odôvodnených potrieb navrhovateľky oproti predchádzajúcej úprave výživného, ktoré podstatne vzrástli v súvislosti so zvýšením jej odôvodnených potrieb v poslednom maturitnom ročníku a najmä v súčasnosti štúdiom na vysokej škole. Doposiaľ určené výživné zabezpečuje všetky odôvodnené potreby navrhovateľky a je nepochybné, že v priebehu troch rokov došlo k výraznému nárastu jej odôvodnených potrieb. Jedná sa o všeobecne známe skutočnosti, ktoré nie je potrebné osobitne odkazovať, pretože dokazovať je potrebné len odôvodnené výdavky na výživu dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnako veku. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že aj u povinného od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov v dôsledku zvýšenia príjmu, ako aj k zvýšeniu výdavkov a súd prvej inštancie pri rozhodovaní o zvýšení výživného správne prihliadal aj na tú podstatnú okolnosť, že povinný má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči manželke, ktorá je nezamestnaná a odvolací súd sa stotožňuje s hodnotením možností a schopností povinného plniť si vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke aj s prihliadnutím na to, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča. Odvolacie námietky sú totožné s tými, ktoré prezentovali v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, s týmito sa súd prvej inštancie dôsledne vysporiadal a neuviedli žiadne okolnosti, ktoré by boli relevantné pre iné rozhodnutie vo veci. Odvolací súd k odvolacej námietke navrhovateľky poznamenáva, že súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdom v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia veci súdu umožňuje vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa uváženia k takému rozhodnutiu vedú (nálezh Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 64/97 zo dňa 8.10.1997), preto nevykonanie všetkých dôkazov navrhnutých účastníkmi nemožno považovať za postup súdu, ktorým by im bolo odňaté právo konať pred súdom (R 37/1963). Odvolací súd zdôrazňuje, že výživné má prednosť pred inými výdavkami povinného rodiča a plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom predstavuje v zmysle § 62 Zákona o rodine ich prvoradú zákonnú povinnosť, preto je rodič povinný usmerniť svoje výdavky tak, aby plnenie jeho vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a je povinný využívať všetky svoje schopnosti a možnosti na zabezpečenie dostatočného príjmu. Z toho dôvodu ani odvolací súd nemohol prihliadať na skutočnosť, že povinný spláca úvery, pretože si musí byť vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči svojmu dieťaťu, pokiaľ nie je schopné samo sa živiť a prispievať na jej výživu aj na úkor svojej vlastnej životnej úrovne. Malo by byť preto v jeho záujme podieľať sa na výžive svojho dieťaťa podľa jeho odôvodnených potrieb. Odvolací súd súčasne prihliadol aj na skutočnosť, že povinný o navrhovateľku neprejavuje záujem, nekontaktuje sa s ňou a nepodieľa sa na jej výchove a nad rámec súdom určeného výživného ničím jej neprispieva. Vzhľadom na to, že účastníci v odvolaní neuviedli žiadne nové a relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o výživnom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením a poznamenáva, že výrok rozsudku o zvýšení výživného nad sumu od 200 € do 300 € mesačne odvolaním napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP), preto nebol predmetom preskúmania v odvolacom konaní.

13. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 57 CMP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože návrh na ich priznanie nebol predložený.

14. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).